Homoklídók, avagy fejünk fölött a hullámok

A napsugarak még csak kacérkodnak velünk, de e nyarat idéző jeladásokat vették a Tisza szerelmesei. Vízre eresztették a stégeket, az új szezonra kiglancolva ringatóznak a csónakok, a legbátrabbak pedig kinn sütteti magukat a Laposon, a felsővárosi szabadstrandon. A városba látogató turisták is úgy jönnek hozzánk, hogy a Tisza partján föltétlen elidőznek keveset. Üldögélnek kicsit a rakpart lépcsőjén, elmerengnek tán a szegediek kiváltságán: milyen jó is a napfény városában lakóknak! Ha már túl sok nekik a nyárból, nyakig ereszkednek a hűs folyamba... Óh, pedig ha tudnák...

Amikor a strandidényt előkészítő bizottság (a megyei, a városi tanács, a városgondnokság, a városi közegészségügyi szolgálat, az Atikövizig, a vízi rendőrség egy-egy képviselője) csónakba ült, csípős szél fújt, ám tündöklött a Tisza. Néhol még szőke is volt. Millió és millió szemkápráztató fénycsillám játszadozott a fodrozódó víz tükrén, szelíden hajlongtak a parti lombok. Mintegy tudtául adva a bizottságnak, a vegetáció fölötte áll mindenféle dőre rendeletnek, szabálynak, öntörvénye szerint él, míg élni hagyják.

Szennyezettsége riasztó

— Évről évre romlik a víz minősége — mondja a kójálos. Később adatokat is szerez. Májusban a Tisza vízminősége Tápénál (a Maros fölött) II. osztályú, Tiszaszigetnél IV. osztályú volt.

— *Ez mit jelent?*

— Azt, hogy *idén sem* ajánlatos a folyóban fürödni.

— *De az emberek fürödni fognak. A Laposon, a Partfürdőn, a felsővárosi szabadstrandon, a Sárgán, meg Tápénál is, meg Algyőn is. Igaz, nem homoklídók...*

— Persze, saját felelősségükre. Csak tusoljanak fürdés után, és lehetőleg ne igyanak a folyóból. Bakteorológiai szennyezettsége riasztó.

— *Tudnak fertőzésekről?*

— Csak hallomásból, ahogy bárki más. Miért is értesítenének a járványügyi hatóságot?

Miért is. De nem ez a fő kérdés, hanem, *hogy hol lesznek idén kijelölt, engedélyezett szabadstrandok a Tiszán?* Mert a hatóságoknak alkalmazkodniuk kell a népi leleményhez, mert a kispénzű szegediek bíznak az ő Tiszájukban, legalábbis fertőzésmentes, jó szerencséjükben. Egy 12 éves BM-rendelet részletesen előírja a szabadvízen fürdés feltételeit.

— Legyen ivóvíz, öltöző, tusoló, WC, bójasor, mentőcsónak, őr, információs tábla. Nagyjából ezek a követelmények — sorolja a városgondnok.

— *Tavaly megvoltak?*

— A Laposon és Tápén többé-kevésbé, meg a Partfürdőn is.

Fojtogató pénzhiány

Azt már felejtsük el, szól közbe valaki, mert a Vízművek állítólag csak a parti medencéket üzemeltetik az idén. Majd kiderül az is, hiába lesz tele a part, a városgondnokság két szabadstrandra kalkulált 1990 nyarára is.

— *Miért?*

— Nincs pénzünk. Tavaly 30 millió volt a költségvetésünk, idén 21-et akart adni a tanács. Nagy nehezen kaptunk még 9-et.

— *A homoklídókra menynyi jut ebből?*

— Százezer.

Meg sem merem kérdezni, mire elég ez a pénz. Nevetséges összeg, hiszen egyetlen mentőőrnek tízezer forint körüli a bére. A megyei tanácstól jött képviselőnek csak megkockáztatok egy javaslatot: nem tudnák-e megfejelni egy kis apróval ezt a százezret. Úgy néz rám, mint akit szíven döftek.

Példás következetességgel a Sárgára nem költenek idén sem, mert az üdülőtársaság jóvoltából van a parton büfé, nyilvános telefon is. Legszívesebben a társaságra testálnánk a felelősséget. Szedjen belépődíjat, és lesz pénze tusolóra, bójára, mentőőrre. Az ötlet egyszerűen elképesztő, úgyhogy, jobb elfelejteni. A bizottság, hiába a lenyűgöző táj, egyre rezignáltabb. Nyomasztó a felelősség, a *tehetetlenség.*

Fürdeni: életveszélyes!

— Ha már szemet hunyunk a szabálytalanság fölött, legalább a biztonságra törekednénk — így a vízi rendőr. Úgy tudom, nálunk még mindig az ember a legfőbb érték. Szép kis hagyaték maradt a Foka után is. A felsővárosiak ügyesen rendezték a partot, de a merderkotrást már igazán senki sem kívánhatja tőlük. *Vasdarabok, drótkötelek* nyugszanak a fenéken. Ez a terület az Atikövizigé.

A vízügyi igazgatóság illetékese nem késik a válasszal:

— Meredek a part, homorú oldal, fürdésre alkalmatlan.

— Márpedig itt is fürdenek — vitázik a rendőr. A parton épp akkor törülközik egy pucér férfi.

— És mi lesz a kitermelt homok helyén maradt gödrökkel? — jut eszébe a kójálosnak, mikor a Lapos magasságába ér *a Volvo-motoros csónak* (a vízi rendőrök legújabb büszkesége, háromféves, a szolnokiaktól kapták) — megemelkedhet a vízszint, s akkor eltűnnek a gödrök. Kész életveszély. Lép egyet az ember, és összecsapnak a feje fölött a hullámok. Jó lenne, ha szüneteltetnék a kotrást is strandidényben. Különben minden csupa por lesz, megint.

A bizottság ígéretet kap, hogy a terepet rendezi, és a szezonban leáll az Atikövizig. Tehát a Tiszára vágyó strandolók kaptak egy ígéretet: *idén nem porosodnak a vízparton, s lesz két kijelölt szabadstrandjuk, a Laposon és Tápén.* Ez is egy hónap késéssel. A szezont ugyanis május 15-ig kellett volna előkészíteni.

Egy büszke gém kimért méltósággal bólintott a partról a csónakban ülő bizottság felé, aztán tiszteljék az ő vízi birodalmát! *Tavaly öt fürdőző* hívta ki a Tisza haragját: *vízbe fúltak.* Egyébként fürödhetünk a saját felelősségünkre. Ha pedig elindul a rocsó, pucolás a vízből. Adjunk egy kicsit a szabályra is.

Mag Edit

Felújított házak szépségversenye

A sok hámló vakolatú, ütött-kopott épület közül egyre kevesebb részesül manapság a felújítás kiváltságában. A néhány szerencsés közül a legszebbre sikerült házak renoválói pályázaton versenyeztek.

Az IKV-kezelésű házak felújítási színvonalának emelése érdekében május 5-én tanácsi határozattal döntöttek a pályázati kiírás mellett. Tanulságos, hogy *mindössze hat nevezés érkezett* — a nem túl nagy számú felújítás közül ennyit tartottak érdemesnek a megmérettetésre.

Az összefoglaló értékelést *a beruházó Szegedi Ingatlankezelő Vállalat* készítette — ez volt az alapja a bírálati anyagnak, amely szerint az értékelőbizottság dolgozott. A bizottságban — a korábbi gyakorlat szerint — nem csak a szakmát képviselők foglaltak helyet.

A hatból végül négy épület maradt, s közülük három osztozott a díjakban.

A bizottság első helyre javasolta a Bajcsy-Zsilinszky utca 28. számú ház födémcserés fölújítását. A munkát az IKV kollektívája végezte. Az értékelés *„az eddigi gyakorlattól eltérő födémcsere sikeres megoldását és a homlokzat kivitelezésének minőségét"* dicsérte.

Az épületet nem ürítették ki teljesen, a nyomdában tovább folyt a munka. *A 120 millió forintos beruházás* első három évében az épület fele készült el — a teljes befejezés kívánt dátumaként 1990. szeptember 30-át jelölték meg.

Az értékelésben említett *különleges technológiai eljárást* a födémcserénél alkalmazták — *Kádár Ferenc* és *Jámbor Gyula* mérnökök elképzelései szerint. A födém régi szerkezetéből meghagyták az íjacél tartórészeket, és *betont pumpáltak a vaslemezek közé.*

A tetőszerkezeten kívül a gépészeti berendezéseket is kicserélték. *Régi helyén újra megnyílt a festékbolt,* és befejeződött az épületrészhez tartozó nyomdai helyiségek rendbe hozatala is.

Második díjat kapott a Hajnóczy utca 6—8. számú házakat felújító Szegedi Magas- és Mélyépítő Vállalat. A bizottság külön kiemelte a *homlokzat igényes helyreállítását.*

Az átlagban 90 négyzetméteres alapterületű lakásokat magukba foglaló házakat megemelték egy emelettel (ez a tanácsnak került pénzébe) — és alapjukat is megerősítették. Az IKV pénztárcája *9,6 millió forinttal* lett könnyebb. A szomszédos, 4-es számú ház felújítását is befejezik az idén.

Harmadik lett a Kárász utca 15. számú ház homlokzatfelújítása. A *gondos tervezés* és a *példamutató kivitelezés* a munkavégzők és a tervezők jó együttműködésének eredménye. *Iván Mónika* építésztervező különjutalmat is kapott. A homlokzat és a tető felújítása *2,4 millió forintba* került. *Elmaradt viszont a homlokzatra szánt négy kovácsoltvas falilámpa fölhelyezése* — remélhetőleg, nem véglegesen.

Ny. P.

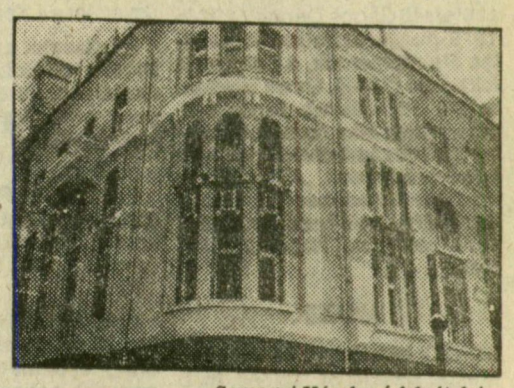

Somogyi Károlyné felvételei

Az NDK üzemanyagtalonok érvényességéről

A küszöbön álló német valutaunió következményeként 1990. május 31-ével megszűnt az NDK üzemanyagtalonok árusítása az IBUSZ és az OTP fiókokban. A már megvásárolt talonokat június 30-ig lehet felhasználni az NDK-ban; míg a fel nem használtakat június 10-éig váltják vissza azokban az IBUSZ és OTP-fiókokban, amelyekben váltották őket. Azok a magyar állampolgárok, akik júniusban kívánnak gépkocsijukkal az NDK-ba utazni, talonjaikat az NDK határátkelőhelyein, a járási székhelyeken működő utazási irodákban, valamint az állami bankfiókokban szerezhetik be. Az ott vásárolt és az I. fél év utolsó napjáig fel nem használt talonok azonban már sehol sem válthatók vissza.

Hétvégén: kertészeti kiállítás

Az újszegedi Bálint Sándor Művelődési Ház (Temesvári körút 42.) az idén is megrendezi — immár hetedik — kertészeti kiállítását. Június 8—9—10-én — tehát pénteken, szombaton és vasárnap a szegedi és Szeged környéki kertbarátok, kertészek mutathatják be termányeiket. Nevezni lehet zöldséggel, gyümölccsel, virággal és dísznövénnyel, de akár könyvekkel, oklevelekkel, kertészeti fotókkal is. Jelentkezni június 7-éig lehet a művelődési házban 10-től délután 6 óráig, telefonon a 17-781-es számon, avagy levélben. Megnyitó: pénteken este 7 órakor

Lassú átmenet, vagy sokkterápia?

A pártok között legkisebb különbség a közelmúltban talán éppen a gazdaságpolitikai elképzelésekben volt: az állami beavatkozás leépítését, az európai nyitást, a monopolellenes intézkedéseket egyformán szükségesnek tartották (tartják). Látszólag tehát könnyű volt gazdasági kormányprogramot csinálni, a fogadtatás azonban nem ilyen egyértelmű. Sokan hiányolják a számokat, a konkrét határidőket — egy elképzelés ettől lesz program —, ugyanakkor mások éppen az általánosságot tartják a program erejének.

Itt-ott természetesen határidőket is említ, ezek többségét azonban a szakemberek inkább vágyálomnak érzik. Ilyen többek között *az infláció látványos megfékezése,* vagy *a forint közeli konvertibilitása.*

Lassú átmenet vagy sokkterápia? — hegyezik ki mostanában az ellentétes véleményeket. Az azonnali erős forintleértékelés ellen a vártnál jobb külkereskedelmi aktívum, mellette pedig a minél előbbi konvertibilitás hozható fel érvnek. Elkerülhetetlen a *privatizáció is,* sokkszerű alkalmazása azonban rövid távon *óriási munkanélküliséggel,* és *gyorsuló inflációval* járhat.

Kezdhetett volna a kormány egy határozott intézkedéssorozattal? Kimaradt egy történelmi lehetőség? A kormánypártot hatalomra segítő 40 százalék talán elegendő alap lett volna *„vért, verítéket és könnyeket"* kérni. Akkor is, ha ezt már sokszor kérték a magyartól, de most legalább a maga választotta kormányzat kérte volna. Lesz-e még egyszer ilyen elsöprő választási győzelem, ekkora lehetőség a közeljövőben?

Az ellenvélemény szerint — s ebben is van igazság — a nemzet korántsem lelkes, s a változásokból sokan csak annyit látnak, hogy néhány kerek fejű ember eltűnt a képernyőről. Ugyanakkor, ha bemennek a munkahelyükre, szinte minden régi vezetőt a helyükön találnak. Erre már nehezebb kérni.

Maradtak tehát az ígéretek, amelyeket már számszerűsítettek is — igaz szép eltérésekkel — a szakemberek. *Körülbelül 60—200 milliárd forintos pluszt olvastak ki a kormányprogram ígéreteiből.* Erre azonban gyakorlatilag *semmilyen fedezet* nincs. Sokan óriási, külföldről származó pénzekről beszélnek, s mások azért fogadják el ezt a feltételezést, mert ennek hiányában egyenesen naivnak minősíthetők az elképzelések.

A hatalomért mindig is ígértek. Ez eddig rendben is lenne, de az ígéretek „viszszavételének" tempója nem elég ütemes. *A tervezett 10 milliárdos költségvetési hiányból már eddig harmincat „teljesítettünk", s nincs remény, hogy ötven alatt megússzuk.* Hiába a vártnál sokkal kedvezőbb dolláregyenleg a kettőt nem lehet igazán összehozni. Ma a kormány egyik legnagyobb félelme éppen az, hogy a mind sűrűbben ide látogató IMF ne „tervesítse" az utóbbi hónapok dollártöbbletét.

Marad az áremelés, mint a deficit lefaragásának egyik hatásos módja. Igaz, a kormányszóvivő a közelmúltban nyilatkozott ennek ellenkezőjéről, de hát a központi árintézkedések ma már alig több mint 20 százalékát érintik az összes forgalomnak. A vásárló pedig a javított árcédulán feldühödve nemigen képes a tárgyszerű mérlegelésre, neki mindegy ki emeli az árakat. Az ígéretek azonban gyakran órák alatt változnak, a napokban megismert alkohol és vegyi áruk áremelése még csak a kezdet. A jól értesültek szerint a továbbiakban már csak az a kérdés, hogy *a világpiaci árnál 30 százalékkal olcsóbb étkezési búzát, a cigarettát, vagy a benzint emeljék.* Az utóbbi növekmény feltehetően nem két forint lesz literenként, s inflációs hatása expresszsebességgel gyűrűzik végig a gazdaságon.

Kovács András